

Stevenshof Vitaal: vanuit urgentie naar preventie

'We hebben een bredere blik nodig'

Samen aan de slag voor een gezonde en sociale wijk, zo luidt het motto van het Leidse project Stevenshof Vitaal. "Als je gezondheid wilt bevorderen, moet je er ook in investeren."

TEKST: KEES VAN DELFT

In de Leidse wijk de Stevenshof zijn bewoners gemiddeld wat ongezonder dan in andere wijken, blijkt uit een buurtprofiel. "Er wordt meer gerookt, minder bewogen en er is bovengemiddeld sprake van overgewicht", aldus Just Eekhof, die als huisarts al 27 jaar werkzaam is in Gezondheidscentrum Stevenshof. "Bewoners van de Stevenshof hebben meer kans op hart- en vaatziekten. De meeste verwijzingen naar cardiologie in het LUMC komen vanuit deze wijk."

Gezond recept

Voor de gemeente Leiden en zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid waren deze bevindingen in 2018 voldoende reden om de handen ineen te slaan. Het project Stevenshof Vitaal zag het levenslicht en circa twintig organisaties en bedrijven tekenden voor de ambitie om met elkaar aan de slag te gaan voor een sociale en vitale wijk. Initiatiefgroepen werden opgericht, waarin bewoners het voortouw namen. "Er is op allerlei terreinen samenwerking tot stand gekomen met bewoners en partijen in de wijk", vertelt Hanneke Zandbergen, die vanuit de ROS Reos als

programmamanager voor Stevenshof Vitaal fungeert. "Vaak zijn dat heel praktische dingen. Zoals een wekelijks gezond Stevenshof Recept in de lokale Albert Heijn, het planten van extra bomen of het plaatsen van een 'beweeglint' door de wijk. Stevenshof Vitaal hangt als een paraplu over alle initiatieven in de wijk." Behalve de initiatiefgroepen zijn vanuit het gezondheidscentrum drie aparte trajecten opgezet: het versterken van Welzijn op Recept, de gecombineerde leefstijlinterventie (GLI) en Stevit. In dit programma monitoren bewoners met risico op hart- en vaatziekten zelf hun gezondheid met thuismeetapparatuur. Douwe Atsma, cardioloog in het LUMC en vanuit het National eHealth Living Lab (NeLL) betrokken bij Stevit, benadrukt het belang van samenwerking tussen zorgprofessionals. "Het is frustrerend als een patiënt vanuit het ziekenhuis naar huis gaat en het daar weer misgaat. Oplossingen liggen zowel in de wijk als in het ziekenhuis. We hebben een bredere blik nodig. Voor ons in het LUMC is het veel prettiger om als team met de eerste lijn op te trekken."

'SAMENWERKING IN DE WIJK EEN BELANGRIJK THEMA'

InEen-bestuurslid Barbara de Doelder is enthousiast over Stevenshof Vitaal. Zij zegt: "Voor het bieden van proactieve, persoonsgerichte en samenhangende zorg en ondersteuning is het essentieel dat huisartsen en eerstelijnsprofessionals goed samenwerken met de andere professionals in de wijk. Structurele samenwerking in de wijk is dan ook een belangrijk thema voor InEen. Daarin trekken we als InEen samen op met LHV en NHG onder de noemer *Hechte huisartsenzorg* (zie: hechtehuisartsenzorg.nl)."

Volgens De Doelder is het Stevenshof Vitaal gelukt de samenwerking in de wijk stevig neer te zetten. "Ik vind het bijzonder krachtig dat de bewoners als samenwerkingspartner betrokken zijn. Stevenshof Vitaal motiveert mij extra om vanuit InEen te blijven inzetten op structurele samenwerking, zowel op wijk- als op regioniveau. Dat draagt ook bij aan een toekomstbestendige organisatie van de eerstelijnszorg."

Kritische succesfactoren

Wat zijn de kritische succesfactoren van Stevenshof Vitaal? Welke randvoorwaarden zijn belangrijk? "Je hebt bestuurlijk draagvlak nodig", reageert Karin Fahner, programmamanager social impact en voorheen projectleider Stevenshof Vitaal bij de gemeente Leiden. "Het helpt dat er urgentie is. We wilden al aan de slag met gezondheidsbevordering en zeiden: als we dit echt willen, moeten we er ook in investeren. Niet zozeer met een pot geld, maar vooral door samen te gaan werken. Daarbij is het belangrijk dat je bewoners vroeg aan tafel zet en aan tafel houdt. En begin gewoon."

'Maak gebruik van de rol van de bibliotheek als expert in laaggeletterdheid'

Volgens Erik Kramer, senior inkoper eerstelijnszorg bij Zorg en Zekerheid, is het belangrijk in de wijk verder te kijken dan alleen naar huisartsen. "Eén van mooiste voorbeelden vind ik de rol van de bibliotheek, als expert in laaggeletterdheid. Maak gebruik van dergelijke expertise. We willen een breed aanbod op het gebied van gezondheid en preventie. In elke wijk gebeurt veel, maar het aanbod is vaak gefragmenteerd. Focus is belangrijk, daarom hebben we ook voor cement gezorgd in de persoon van de programmamanager."

Rol van de huisarts

Wat is de rol van de huisarts in wijksamenwerking? Kost het hem of haar tijd of levert het juist tijd op? Waar zijn huisartsen van en waar houdt het op? Het zijn wezenlijke vragen, want Stevenshof Vitaal raakt aan het sociale domein. Huisarts Eekhof reageert met een tegenvraag: "Wat willen we doen om ziekten te voorkomen? Ik krijg er energie van om aan zo'n project te trekken. De financiering is eindig, maar ik zou het graag voortzetten." Programmamanager Zandbergen: "Het is niet zo dat samenwerking vooral door zorgverleners moet worden opgepakt. Je wilt een structuur waarbij huisartsen gericht kunnen verwijzen en dat welzijnswerkers aan de slag gaan met bewoners." <<

Meer informatie: www.stevenshofvitaal.nl